

برای خودشان شر است؟ يك مار برای جفت خودش شر است؟ اگر شر است، يك مار را شما اگر بخواهید بکشید، جفتش دیوانه وار حمله می کند تا یا خودش را به کشتن دهد یا انسانی را بکشد. آیا آن مار برای بچه های خودش شر است؟ آیا آن مار برای این هوا شر است؟ آیا آن مار برای این آب شر است؟ آیا آن مار برای این خاک شر است؟ نه، ولی برای انسان شر است. کما اینکه انسان هم برای مار شر است. آن وقت است که مفهوم نسبیّت در کار می آید. یعنی در آن تقسیمی که برای شرور کردیم و گفتیم که شرور یا عدم اند یا منشأ عدم، آنکه عدم است خودش از آن جهت که عدم است شر است و آنکه وجودش شر است شر نسبی است. که ملازم است با خیر نسبی بودن یعنی شر است در ارتباطش با شیئی، که قهراً خیر می شود در ارتباطش با شیئی دیگر. که همین مطلب در نظام عالم زیاد است که بسیاری از امور شراند در ارتباطشان با اشیایی و خیراند در ارتباطشان با اشیاء دیگر.

خودش خیر است). ولی يك وقت ما می گویم که این شیئی وجودش برای این کتاب چطور، خیر است یا شر؟ برای این دیوار چطور، خیر است یا شر؟ این امر مقایسه ای است. اینجاست که مسئله نسبیّت در کار می آید. یعنی مسئله اینکه يك چیز وجودش برای يك چیز ممکن است خیر باشد و برای چیز دیگری ممکن است شر باشد. این می شود يك امر نسبی. به این معناست که همه شروری که مادر عالم داریم - گفتیم شرور بر دو قسم است، شری که خودش عدم است و شری که يك امر وجودی است که چون منشأ عدم است ما او را شر دانسته ایم - شری که عدم است، روی آن بحثی نداریم. شری که وجودی است تازه شریّتش شریّت اضافی و نسبی است، یعنی نسبت به يك شیئی معین شر است، نه نسبت به خودش و نه نسبت به همه چیز و نسبت به نظام کل عالم. شما هر شری را که در نظر بگیرید، می بینید این شر به قیاس يك شیئی معین شر است. فرض کنید که ما می گویم مار و عقرب شر است. مار و عقرب برای چه چیزی شر است؟ آیا مار و عقرب

کتابشناسی

کتابشناسی گزیده ترجمه و واژه سازی

لطف الله یارمحمدی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

د. در بخش چهارم فهرست مقالات فارسی که در زمینه ترجمه، لغت سازی، ضبط واژه های دخیل و مشکلات مربوط به آنها نگاشته شده داده شده است.

الف. مجلات انگلیسی:

1. *Babel*' by International Federation of Translators.

این مجله توسط فدراسیون بین المللی مترجمان در آلمان منتشر می شود که در آن کلاً مطالب و مشکلات مربوط به ترجمه نشر می گردد.

2. *Index Translationum*' by Unesco

این نمایه (Index) از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۷۰ توسط یونسکو منتشر می شد. اطلاعات بسیار مفیدی در آن می توان یافت. نکته جالب اینکه حجم مطالب ترجمه شده در ۱۹۷۰ بیش از ۴/۵ برابر

هدف از تنظیم این کتابشناسی این است که علاقه مندان به ترجمه از زبانهای خارجی به زبان فارسی بتوانند ضمن مراجعه به منابع موجود اطلاعات نظری لازم را در زمینه ترجمه به دست آورند و از آن برای بهبود کار خویش بهره گیرند. این کتابنامه خود شامل چهار بخش است:

الف. در بخش اول نام دو نشریه انگلیسی آورده شده است.

ب. در بخش دوم تعدادی محدود از منابع موجود به زبان انگلیسی آورده شده است. در انتخاب آنها سعی شده است نمونه هایی انتخاب شود که به زبان ساده نوشته شده باشد تا فهم آنها برای کسانی که اطلاعات فنی و تکنیکی زبانی ندارند آسان باشد.

ج. در بخش سوم صورت کتابهایی که با عنوان ترجمه یا واژه سازی به زبان فارسی منتشر شده آمده است.

قطعاً می‌تواند برای خواننده مفید فایده افتد.

9. Nida, E. A. *Towards a Science of Translating*. Leiden: Brill. 1964.

10. Nida, E. A. and Tabor, C. *The Theory and practice of Translating*. Leiden: Brill. 1969.

این دو کتاب تقریباً کلیه مسائل نظری و عملی ترجمه را مورد بحث قرار می‌دهند. نایدا یکی از زبان‌شناسان معروف آمریکا است که سالهاست برنامه عظیم ترجمه تورات و انجیل (و دیگر کتابها) را به زبانهای مختلف دنیا سرپرستی می‌کند. این دو کتاب تقریباً کاملترین و مسووط‌ترین کتابهایی هستند که در زمینه ترجمه در زبان انگلیسی نوشته شده‌اند. البته نایدا در سالهای بعد نیز مطالبی در تکمیل ایندو انتشار داده است.

11. Rubin, J. and Jernudd, B. J. (eds.). *Can Language Be Planned?* The University press of Hawaii. 1975.

این کتاب شامل مجموعه مقالاتی است که مسائل برنامه‌ریزی زبانی، استاندارد کردن زبان و مشکلات گسترش و تقویت زبان علمی و واژه‌گزینی و غیره را مورد بحث قرار داده است.

12. Sharify, N. *Cataloging of Persian Works: Including Rules for Transliteration, Entry and Description*. Chicago: American Library Association. 1959 (ph. D. thesis)

این کتاب بهترین مرجع در زمینه حرف نگاری کلمات فارسی است.

13. Unesco. *Scientific and Technical translating and other aspects of Language problem*. paris. 1957

کتابی است بسیار مفید در مورد مسائل و مشکلات ترجمه‌های متون علمی از زبانهای متداول علمی به زبانهای دیگر دنیا.

ج. کتب فارسی

۱. آشوری، داریوش. دو مقاله: پیرامون تشریح فارسی و واژه‌سازی، پسوند ایسم و برابریابی برای آن در فارسی. تهران، انتشارات آگاه، ۱۳۵۶.

۲. بوستان خراسانی، مجدالاعلا. *طریقه ترجمه*. این کتاب بس محققانه نوشته شده است. بخصوص مشکلات ترجمه عربی بفارسی در آن مطرح شده است. مشخصات کتابنامه‌ای آن تکمیل نیست زیرا که هنگام تنظیم این کتابشناسی اصل کتاب در دسترس نبود.

مطالب سال ۱۹۴۸ بوده است. و یا اینکه در سال ۱۹۶۷ حدود ۸۰۰۰۰۰ مجله علمی به زبانهای دیگر برگردان شده است. ترجمه کتب و مقالات بسیاری از نویسندگان، بیشتر از متن اصلی آنها بفروش می‌رسد.

ب. کتب انگلیسی:

1. AL - Kasimi A. M. "Linguistic Principles of Bilingual lexicography The University of Texas at Austin" ph. D. Dissertation" 1972

پایان نامه دکتر مفیدی است که راه و رسم تنظیم لغت نامه و فرهنگ دوزبانه، شیوه گزینش لغات معادل در دو زبان مختلف و بررسی اجمالی روشهای فرهنگ نویسی را به زبان نسبتاً ساده بیان می‌دارد.

2. Arrowsmith, W. A. and Shaltuck, R. (eds.). *The craft and Context of Translation: A Symposium*. University of Texas Press. 1961

کتابی است با اطلاعات متنوع و مفید و نظرات جالب.

3. Catford, J. C. *A Linguistic Theory of Translation*. Oxford University Press. 1974

این کتاب مبتنی است بر مشرب زبانشناسی سیستمیک هالیدی و در زمینه تئوری ترجمه می‌تواند مفید باشد.

4. Finlay, Ian, F. *Translating*. Teach Yourself Books. 1971

کتابی است بسیار ساده و قابل استفاده. بیشتر جنبه‌های عملی ترجمه بحث شده است. خواندن آن به هر مترجم توصیه می‌شود.

5. Fuller F., *A Handbook for Translators*. Gerrards Cross: C. Smythe. 1973

این کتاب حاوی دستورالعملهای ساده برای مترجمین است.

6. Hogven, Lancelot. *The Vocabulary of Science*. Stein and Day. 1971

در زمینه منشأ اصطلاحات علمی اروپایی و وندهای لاتین و یونانی (بخصوص در رشته‌های پزشکی و زیست‌شناسی و گیاه‌شناسی) کتاب خوبی است.

7. Lazard, G. "A Proposal for the transliteration of persian." J. of the Regional Cultural Institute (Iran, Pakistan, Turkey) I / 4, 1968 (40 - 42)

مرجع مفیدی در زمینه حرف نگاری فارسی است.

8. Newmark, P. "The Theory and the craft of Translation" Language Teaching and Linguistics Abstract. vol. 9., No. I. Jan. 1976. (PP. 5 - 26)

این مقاله پیشرفت امر ترجمه و راه و رسم آن را از سالهای پیش تا زمان حاضر بررسی می‌کند. اطلاعات کلی و کتابنامه مقاله

۳. یازارگادی، علاءالدین. فن ترجمه انگلیسی. تهران، انتشارات نیل، ۱۳۴۳.
۴. دیکسون (مترجم: الف. حدادی). اصول فن ترجمه زبان انگلیسی. نشر افکار، ۱۳۵۴.
۵. صفارزاده، طاهره. اصول و مبانی ترجمه: تجزیه و تحلیل از فن ترجمه. تهران، انتشارات دانشگاه ملی ایران، ۱۳۵۹.
- گرچه این کتاب کلاً به ترجمه ادبی توجه دارد، مفیدترین کتابی است که در زمینه ترجمه به زبان فارسی نوشته شده است.
۶. فراسیون، مسعود. واژه‌سازی انگلیسی. چاپخانه ربانی اصفهان، بدون تاریخ.
- برای کسانی که علاقه‌مند به معانی وندها و ریشه‌های لاتین و یونانی می‌باشند می‌تواند مفید باشد.
۷. فروغی، محمد علی. پیام من به فرهنگستان. تهران، انتشارات پیام، ۱۳۵۴.
- نوشته‌ای است در زمینه واژه‌یابی و کار فرهنگستان زبان و استاندارد کردن زبان.
۸. میمندی نژاد، محمد جواد. اصول ترجمه. انتشارات دانشکده علوم و ارتباطات اجتماعی، ۱۳۵۱ (چاپ دوم: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۵۸).
- در این کتاب می‌توان اطلاعات پراکنده مفید و قابل استفاده‌ای پیدا کرد.
۹. وصال، عیسی. راهنمای ترجمه زنان انگلیسی، شیراز، محمدی، ۱۳۴۵.
- این کتاب و کتابهای شماره ۳ و ۴ بیشتر بر روی نکات دستوری تأکید دارند که خود جزئی از مسئله است نه کل آن.
- د. مقالات فارسی
۱. آرام، احمد. «استعمال لغات بیگانه». سخن، نشریه علمی سال چهارم، شماره ۱، ۴۵ - ۱۳۴۴، (ص ۳-۶).
۲. آرام، احمد. «بحث لغوی». یغما. سال ۲۶، شماره ۲، ۱۳۵۲ (۸۱-۸۲)
۳. آرام، احمد. «مشکل اصطلاحات علمی». سخن، نشریه علمی، سال اول، شماره ۱، ۱۳۴۰، (ص ۴-۹)
۴. اعلم، هوشنگ. «بحثی درباره ترجمه کتاب در ایران». راهنمای کتاب. سال ششم، شماره‌های ۱ و ۲، ۱۳۴۲، (ص ۱۷-۲۱).
۵. انوری، حسن. «ترجمه اصطلاحات خارجی». راهنمای کتاب. سال دهم، شماره ۲، ۱۳۴۶ (ص ۱۱۷-۱۱۹).
۶. انیشتاین، آلبرت (مترجم: محمود مصاحب) «زبان مشترک علمی. سخن، نشریه علمی. سال اول، شماره ۲، اردیبهشت
- ۱۳۴۱، (ص ۱۲۰-۱۲۲).
۷. ایمانی، منیژه. «واژه‌ها و مفهومیهای ریاضی کتاب شماره نامه و سنجش آن با واژه‌ها و مفهومیهای کنونی ریاضی» پژوهشنامه فرهنگستان زبان ایرانی. شماره ۲، ۱۳۵۶ (ص ۱۷-۴۴)
۸. بابک، حسن. «ترجمه و تأثیر آن در زبان و ادب پارسی. «سخن‌رانیهای دومین دوره جلسات سخنرانی و بحث درباره زبان فارسی». انتشارات اداره کل نگارش وزارت فرهنگ و هنر. ۱۳۵۳، (ص ۱۷-۳۸)
۹. باطنی، محمدرضا. «ترجمه ماشینی». مسائل زیان‌شناسی نوین. انتشارات آگاه، ۱۳۵۴، (ص ۹۵-۱۱۶)
۱۰. بزرگمهر، منوچهر. «مشکل لغت». سخن. دوره چهاردهم، شماره ۲، ۱۳۴۲-۴۳، (ص ۱۲۷-۱۳۰)
۱۱. بیات مختاری، منوچهر. «ترجمه چیست؟ مترجم کیست؟». سخن. دوره بیست و پنجم، شماره ۹، ۱۳۵۵ (ص ۹۶۴-۹۶۸)
۱۲. پروین گنابادی، محمد. «روش نوشتن کلمات بیگانه در زبان فارسی». ایران آباد، دوره ۲، شماره ۱، فروردین ۱۳۴۰ (ص ۵۵-۵۸)
۱۳. پزشک‌نیا، ایرج. «مشکل ترجمه». سخن. دوره چهاردهم، ۱۳۴۰ (ص ۵۳۵-۵۳۹)
۱۴. پورداد، ابراهیم. «فرهنگستان ایران». وحید. دوره پنجم، شماره ۸، ۱۳۴۷ (ص ۶۹۰-۶۹۴)
۱۵. تابش، احمد. «کاربرد اصطلاحنامه توسعه فرهنگی در فرهنگ ایران». راهنمای کتاب. سال بیست و یکم، شماره‌های ۳-۴، ۱۳۵۷ (ص ۲۹۶-۳۱۴)
۱۶. تابش، احمد. «واژه‌های فرهنگی». راهنمای کتاب. سال بیست و یکم، شماره‌های ۸-۱۲، ۱۳۵۷ (ص ۵۸۹-۵۹۶)
۱۷. تقی‌زاده، سیدحسین. «زبان فارسی و زبان خارجی». مقالات تقی‌زاده، گردآوری ایرج افشار، جیبی، ۱۳۵۰ (جلد سوم، ص ۱۳۸-۱۴۲)
۱۸. تقی‌زاده، سیدحسین. «طرز وضع و استعمال لغت». مقالات تقی‌زاده، گردآوری ایرج افشار، جیبی، ۱۳۴۹-۵۳ (جلد چهارم ص ۲۷۹-۲۸۰)
۱۹. توسلی، کمال. «درباره فارسی و زبان علمی». راهنمای کتاب، دوره ۱۴، شماره‌های ۴، ۵، ۶، تیر و شهریور ۱۳۵۰، (ص ۴۲۹-۴۳۰).
۲۰. جزایری، محمدعلی، «مسائل ترجمه در ایران». راهنمای کتاب. سال ششم، شماره‌های ۶-۷، ۱۳۴۲ (ص ۳۸۸-۳۹۱).
۲۱. حریرچی، فیروز. «فرهنگ لغات و اصطلاحات و تعبیرات

۲۱. عرفانی، وحید. دوره دهم، شماره ۵، ۱۳۵۱، (ص ۶۰۲-۵۹۵).
۲۲. حکیمی، محمدرضا. «فنون ادبی (ترجمه)، ادبیات و تمدن در اسلام. انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۵۸، (ص ۷۲-۵۶).
۲۳. حیدری ملابری، محمد. «بختی درباره صرف فعل در زبان علمی فارسی». کتاب امروز، پائیز ۱۳۵۲، (ص ۴۵).
۲۴. خانلری، پرویز. «درباره لغت‌سازی». سخن. دوره بیست‌وپنجم، شماره ۵، ۱۳۵۵، (ص ۴۳۱-۴۳۶).
۲۵. خراسانی، هادی. «استعمال غلط واژه‌های خارجی در زبان فارسی». وحید. دوره دهم، شماره ۲، ۱۳۵۱، (ص ۱۶۷-۱۷۶).
۲۶. خراسانی، هادی. «راه جلوگیری از ورود واژه‌های بیگانه به زبان فارسی». وحید. دوره چهارم، شماره ۳، ۱۳۴۶، (ص ۱۹۸-۲۰۴).
۲۷. دبیری نژاد، -. «نفوذ و تأثیر زبان و فرهنگ فارسی در زبانهای دیگر». وحید. دوره دوازدهم، شماره ۷، ۱۳۵۳، (ص ۵۶۷-۵۷۶).
۲۸. دولت‌شاهی، فتح‌الله (مترجم). «زبان ترجمه». سخن. دوره بیست‌وششم، شماره‌های ۵-۶، ۱۳۵۷، (ص ۵۷۸-۵۸۲).
۲۹. راسخ، شاپور. «زبان فارسی در کاربرد اداری». راهنمای کتاب. سال پانزدهم، شماره‌های ۱-۲، ۱۳۵۱، (ص ۳-۱۷).
۳۰. رجائی، احمدعلی. «چگونه میتوان به زبان معیار دست یافت». راهنمای کتاب. سال شانزدهم، ضمیمه شماره‌های ۴-۵، ۱۳۵۲، (ص ۱-۴۶).
۳۱. رضا، فضل‌الله. «سخنی چند در پیرامون گفتار در ترجمه‌پذیری». راهنمای کتاب. سال چهاردهم، شماره‌های ۴-۵، ۱۳۵۰، (ص ۱۸۳-۱۹۴).
۳۲. رضازاده شفق، -. «فارسی و نفوذ لغات بیگانه» نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان. شمار ۷، ۱۳۵۰، (ص ۵۳-۸۰).
۳۳. زمردیان، رضا. «روش فارسی در پذیرش لغات عربی». مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد. سال یازدهم، شماره ۳، ۱۳۵۴، (ص ۴۷۶-۴۸۲).
۳۴. سجادی، ضیاء‌الدین. «به کاربردن زبان فارسی در آموزش فنون و علوم» آموزش زبان و ادبیات فارسی در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی. دفتر روابط و همکاریهای
- دانشگاهی وزارت علوم، ۱۳۵۰، (ص ۶۳-۷۰).
۳۵. سیار، غلامعلی (مترجم). «خصایص ترجمه ادبی». راهنمای کتاب. سال دوم، شماره ۵، ۱۳۳۷، (ص ۶۵۸-۶۶۳).
۳۶. سیار، غلامعلی و صناعتی، محمود و آهی، مهری. «خصایص ترجمه ادبی». راهنمای کتاب. سال چهارم، شماره ۲، ۱۳۳۹، (ص ۱۶۰-۱۶۸).
۳۷. شادمان، سیدفخرالدین. «زبان علم». دانش. دوره ۳، شماره ۵، ۱۳۳۲، (ص ۲۶۶-۲۶۸).
۳۸. شعار، جعفر. «اصول واژه‌سازی و واژه‌یابی». سخن. دوره نوزدهم، شماره ۸، ۱۳۴۹-۵۰، (ص ۸۷۸-۸۸۷).
۳۹. شهبایی، علی‌اکبر. «بختی درباره لغات بیگانه که در زبان فارسی وجود دارند». وحید. دوره ۷، شماره ۲، بهمن ۱۳۴۸، (ص ۱۲۴-۱۳۳).
۴۰. شیخ‌الاسلامی، محمدجواد. «ترجمه‌های غلط فارسی از کلمات صحیح خارجی». یغما. سال ۲۶، شماره ۷، ۱۳۵۲، (ص ۳۸۸-۳۹۵).
۴۱. صادقی، علی‌اشرف. «زبان فارسی و فرهنگستان». راهنمای کتاب. سال شانزدهم، ضمیمه شماره‌های ۱۰-۱۱-۱۲، ۱۳۵۱، (ص ۸-۳۱).
۴۲. صدری افشار، غلامحسین. «واژه‌سازی علمی و فنی در زبان عربی». سخن، نشریه علمی، سال هشتم، شماره ۷، ۱۳۴۸-۴۹، (ص ۳۳۸-۳۳۹).
۴۳. طباطبایی، محمد. «ترجمه کلمات از زبانی به زبان دیگر». وحید. سال سوم، شماره ۶، ۱۳۴۵، (ص ۵۳۴-۵۳۵).
۴۴. طباطبایی، محمد. «بررسی واژه‌های فرهنگستان». وحید. سال سوم، شماره ۷، ۱۳۴۵، (ص ۵۵۸-۵۶۰).
۴۵. ظروفی، محمد. «واژه‌سازی در زبان آلمانی». وحید. دوره دهم، شماره ۶، ۱۳۵۱، (ص ۷۱۱-۷۱۶).
۴۶. فارسی، -. «در ساختن لغات علمی فارسی». مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد. سال نهم، شماره ۳، ۱۳۵۲، (ص ۴۳۳-۴۴۵).
۴۷. فرشیدورد، خسرو. «تأثیر ترجمه در زبان فارسی». فرهنگ و

- علمی» هور. دوره؟، شماره ۳۵، ۱۳۵۲، (ص ۳۹-۴۲)
۵۹. لوی، روبن. «ترجمه متون فارسی بزبان انگلیسی». راهنمای کتاب. سال نهم، شماره ۶، ۱۳۴۵، (ص ۵۷۷-۵۸۴)
۶۰. مدنی، میرحمید. «زبان علمی فارسی». راهنمای کتاب. دوره هفدهم، شماره ۴-۶، ۱۳۵۲، (ص ۲۳۱-۲۴۰)
۶۱. مشیری، محمد. «فرهنگ نامهای پرندگان ایران». وحید. سال سوم، شماره ۳، ۱۳۴۳، (ص ۲۶۰-۲۶۵)
۶۲. منزوی، علینقی. «واژه‌گزینی در زبان فارسی» کاوه. دوره ۱۱، شماره ۵، بهمن ۱۳۵۲، (ص ۱۴-۱۷)
۶۳. میلانیان، هرمز. «کاربرد زبان فارسی در آموزش علوم و فنون». آموزش زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی. دفتر روابط و همکاریهای دانشگاهی وزارت علوم و آموزش عالی، ۱۳۵۰، (ص ۷۱-۷۷)
۶۴. ناصح، ناطق. «لغات فنی». مجموعه مقالات دومین کنگره تحقیقات ایرانی، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۱ (جلد دوم، ص ۲۶۶-۳۱۸)
۶۵. ناصح، ناطق. «لغات فنی و علمی». راهنمای کتاب. دوره پانزدهم، ضمیمه شماره‌های ۹۷، ۱۳۵۱، (ص ۱-۳۳)
۶۶. نظر اشخاص مختلف. «ترجمه دانشگاه». راهنمای کتاب. سال پنجم، شماره‌های ۴-۵، ۱۳۴۱، (ص ۳۵۰-۳۶۶)
۶۷. نیکپور، اردشیر. «ترجمه کتاب برای کودکان و نوجوانان». راهنمای کتاب. سال نهم، شماره ۶، ۱۳۴۵، (ص ۵۷۷-۵۸۴)
۶۸. هومبون، ج. ب (مترجم: حسین نژاد، ق.). «مشکلات و روشهای ترجمه». نقش زبان عربی در پرورش اسلامی. دفتر نشر فرهنگ اسلامی. (ص ۷۱-۸۷)
۶۹. هومل، کارل. «نامگذاری علمی گیاهان به زبان فارسی». راهنمای کتاب، سال هفدهم، شماره ۱۰-۱۲، ۱۳۵۳، (ص ۶۹۳-۶۹۷)
۷۰. هیئت تحریریه. «ترجمه». نشریه دانشکده ادبیات تبریز. سال سوم، شماره ۸، ۱۳۲۹، (ص ۱-۲)
۷۱. هیئت تحریریه. «فرهنگ لغات دخیل». وحید. دوره نهم، شماره ۸، ۱۳۵۰، (ص ۱۱۳۱-۱۱۳۴)
۷۲. هیئت تحریریه. «واژه‌های نو فرهنگستان». وحید. دوره سیزدهم، شماره ۱، ۱۳۵۴، (ص ۴۲)
۷۳. یار شاطر، احسان. «ترجمه». سخن. دوره پنجم، شماره ۱، ۱۳۳۲، (ص ۱۱-۱۷)

- زندگی. شماره ۲۳، ۱۳۵۵، (ص ۴-۴۷)
۴۸. فرشیدورد، خسرو. «کلمات و عباراتی که از زبانهای فرانسوی و انگلیسی ترجمه شده‌اند». وحید. سال دوم، شماره‌های ۲-۴-۵-۶، ۱۳۴۳، (بترتیب صفحات: ۱۷-۲۴، ۷۱-۸۰، ۶۵-۹۰، ۴۰-۴۴)
۴۹. فرشیدورد، خسرو. «مقابله قیود و عبارات قیدی فارسی با واژه‌ها و عبارات همانند آن در عربی». مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان. شماره‌های ۲-۳، ۱۳۵۴
۵۰. فرشیدورد، خسرو. «نکاتی چند در باره تأثیر زبانهای فرانسوی و انگلیسی در فارسی». وحید. سال اول، شماره ۹، ۱۳۴۳، (ص ۹-۱۷)
۵۱. فرشیدورد، خسرو. «نکاتی چند در باره خصوصیات دستوری کلماتی که از زبانهای فرانسوی و انگلیسی ترجمه شده‌اند». وحید. سال اول، شماره ۱۰، ۱۳۴۲، (ص ۳۶-۴۵)
۵۲. فرهادی، روان. «ترجمه و محدودیت‌های آن». سخن. دوره بیست و دوم، شماره ۴، ۱۳۵۱، (ص ۴۸۹-۵۰۲)
۵۳. فروغی، محمدعلی. «نفوذ زبانهای بیگانه در زبان فارسی». مقالات فروغی، ۱۳۵۳، (ص ۸۰-۹۰)
۵۴. فقیه، مسعود. «ترجمه و پیدایی تأثر در ایران». فرهنگ و زندگی. پائیز ۱۳۵۵، (ص ۷۲-۸۵)
۵۵. قسمت آموزش مرکز مطالعات و هماهنگی فرهنگی. «ترجمه در نیم قرن اخیر». فرهنگ و زندگی. پائیز ۱۳۵۵، (ص ۴۸-۷۱)
۵۶. کاظمی موسوی، احمد. «سخنی در زمینه نگارش واکها در خط فارسی». راهنمای کتاب، سال هجدهم، شماره‌های ۷، ۸، ۹، ۱۳۵۴، (ص ۵۷۳-۵۸۰)
۵۷. کیوانی، مجدالدین. «هنر ترجمه». مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تربیت معلم. شماره ۴، ۱۳۵۷، (ص ۹۶-۱۱۷)
۵۸. گل گلاب، حسین. «نیازمندیهای زبان فارسی به واژه‌های